

Dániel és a végidő

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Dániel 1–2; 3:1-6, 13-18; 4; 6; Lukács 16:10; János 3:7; Jelenések 13:11-15

„Azután így szólt a király Dánielhez: Valóban a ti Istenetek az istenek Istene, és a királyok ura, és a titkok kinyilatkoztatója, mivel te megjelentetted ezt a titkot” (Dán 2:47, ÚRK)!

Az Úrnak nagyszerű tervei voltak az ókori Izraellel. „És lesztek ti nékem papok birodalma és szent nép” (2Móz 19:6). Mint szent népnek, papok birodalmának kellett volna tanúsítaniuk a világ előtt, hogy Jahve az egyetlen Isten (lásd Ézs 43:10, 12). Sajnálatos módon nem éltek méltóan Istentől kapott szent elhívásukhoz. Végül azután fogságba vitték őket Babilonba.

Érdekes azonban, hogy egyes júdeaiak hű tanúknak bizonyultak még a fogság tragédiái között is. Más szóval, Dániel és három barátja által bizonyos mértékig Isten elérte azt, ami Izrael és Júda esetében nem sikerült. Így ők annak példái lettek, hogy mit kellett volna tennie Izrael népének.

Történetük ideje és helye igencsak távol esik az utolsó napoktól, de ezekben a férfiakban találni olyan tulajdonságokat és jellemzőket, amelyek például szolgálnak a számunkra. Népünk az utolsó időben él, de Isten arra is elhívott bennünket, hogy a tanúi legyünk a világban, amely a babiloni udvarban élő pogányokhoz hasonlóan nem ismeri Őt. Mit tanulhatunk Dánielék történeteiből?

HŰ A KEVESEN

„Aki hű a kevesen, a sokon is hű az; és aki a kevesen hamis, a sokon is hamis az” (Lk 16:10).

Figyeljük meg Jézus szavait! Olyan könnyű engedményeket tenni, a kevesen hamisnak lenni, nem igaz? Nem mintha önmagában a „kevés” olyan fontos volna, mert nem az. Ezért „kevés”. Amint a legtöbben tudjuk vagy saját tapasztalatból, vagy mások példájából (vagy mindkettőből), az első engedmény elvezet a következőhöz, majd újabbhoz és újabbhoz, egészen addig, amíg az ember „a sokon is hamis” lesz.

Erre gondolva kapcsolódjunk be Dániel 1. fejezetének történetébe, a babiloni fogságba hurcolt négy júdeai fiatal tapasztalatainak első beszámolójába!

Olvassuk el Dániel 1. fejezetét! Hogyan mutatja Dániel, Ananiás, Miásael és Azariás kiállása azt, hogy miként kellett volna az ókori Izraelnek élnie a népek között? Lásd még 5Móz 4:6-8; Zak 8:23!

A szöveg ugyan nem kapcsolja össze közvetlenül a fiatalok éttrendjét azal, hogy a király „tízszerte okosabbnak” találta őket a többiekénél (Dán 1:20), de bizonyosan megvan a kapcsolat. A fejezetből szintén kiderül, hogy Istentől kapták a tudást és a bölcsességet. Vagyis az Úr az iránta tanúsított hűségük miatt tudott velük dolgozni, mert nem voltak hajlandók megenni Babilon tisztátalan ételeit. Engedelmeskedtek, Isten pedig megáldotta hűségüket. Vajon nem tett volna Isten valami hasonlót az ókori Izrael egészével is, ha olyan komolyan és engedelmesen ragaszkodnak a Biblia tanításaihoz, mint ez a négy fiatal? Dehogynem! És ne tenné meg velünk is ma, a végidőben, amennyiben hűségesek vagyunk?

Egyházunk annyi világhosságot kapott, annyi igazságot ismer, tehát fel kell tennünk magunknak a kérdést: Vajon hűségesen, engedelmesen élünk mindazzal, amit Istentől kaptunk? És hogyan állhatunk ki egyénileg is úgy, hogy eredményes tanúk lehessünk Isten mellett?

DÁNIEL ALÁZATA

Dániel 2. fejezete világszerte számtalan embert vezetett már el arra, hogy higgyen a Biblia Istenében, mivel komoly, *racionális* bizonyítékot szolgáltat nemcsak Isten létezésére, hanem mindentudása mellett is. A fejezet kinyilatkoztatja, hogy Isten előre ismeri az eseményeket, ami bizonyítja Isten létezését.

Olvassuk el Dániel 2. fejezetét! Mivel bizonyítja ez a szakasz Isten valóságát? Gondoljunk csak a mai Európára, amit ez a könyv bemutat (Dán 2:40-43)! Vajon hogyan írhatta volna le ennyire pontosan a mai helyzetet egy jó két és fél évezreddel korábban élt ember, ha nem Isten kijelentése alapján?

Dániel világosan, szabadkozás nélkül, teljes egészében Istennek tulajdonította azt, ami feltárult előtte. Milyen könnyen dicsekedhetett volna a bölcsességével és tudásával, hiszen már korábban is bölcsnek nevezték! Mondhatta volna, hogy képes nemcsak megmondani a király álmát, de még magyarázni is. Dániel azonban különb volt ennél. Társaival elmondott imája (Dán 2:17-23) mutatja, hogy mennyire ráhagyatkoztak Istenre, máskülönben ők is meghaltak volna a többi bölccsel együtt.

Később Dániel emlékeztette a királyt, hogy udvarának egyetlen hivatalos bölcse, varázslója és jövendőmondója sem tudta megmondani, mit álmodott az uralkodó, a mennyek Istene viszont képes kinyilatkoztatni a titkokat, mert Ő az egyetlen igaz Isten.

Dániel alázattal és Istenre hagyatkozva nagyszerű bizonyosság lett Isten mellett. Hozzá hasonlóan nekünk is azt kell tennünk ma. Hiszen mi már ismerhetjük a megváltási terv kinyilatkoztatását, amit Dániel még nem kapott meg. Legfőképpen pedig annak kell aláazatra készítenie bennünket, amit Jézus tett a kereszten.

Mit tanít a kereszt az alázatról? Mit üzen nekünk, nemcsak bűnös voltunkról, hanem arról is, hogy mennyire rá vagyunk utalva Istenre az üdvösség szempontjából? Gondoljunk bele, hogy hol is lennénk a kereszt nélkül! Ugyan mi mással dicsekedhetnénk, mint a kereszttel (lásd Gal 6:14)?

AZ ARANYSZOBOR

A Biblia kutatói már régen felfigyeltek a kapcsolatra Dániel 3. fejezetéből Dura mezején a három héber ifjú története és Jelenések 13. fejezete között, ami Isten népének múltbeli és az utolsó időben bekövetkező üldözésének leírását adja.

Hasonlítsuk össze Dán 3:1-6 és Jel 13:11-15 szakaszait! Milyen párhuzamokat találunk a két rész között?

Mindkét esetben központi az imádat szerepe, és egyaránt kényszerrel kiérszakolt imádatról van szó. Vagyis a hatalmon lévő politikai erők olyan imádatot követelnek maguknak, ami csak Istent illeti meg.

Olvassuk el Dán 3:13-18 verseit! Mit tanulhatunk a történetből, ami nemcsak azt segít megértenünk, *mivel* találjuk szemben magunkat az utolsó időkben, de azt is, hogy *hogyan* álljunk majd a bekövetkezendők elé?

Nabukodonozor, a világ leghatalmasabb uralkodója gúnyolta ezeket a férfiakat és az Istenüket: „Ki az az Isten, aki kiszabadíthat titeket a kezemből?” Hamarosan saját maga is megtudta, hiszen később kijelentette: „*Áldott ezeknek Istene, a Sidrák, Misák és Abednégó Istene, aki küldötte az ő angyalát és kiszabadította az ő szolgáit, akik őbenne bíztak; és a király parancsolatát megszegték és veszedelemre adták az ő testüket és nem szolgáltak és nem imádtak más istent az ő Istenükön kívül*” (Dán 3:28).

Miután a király látta a hatalmas csodát, kétségtelenül meggyőződött róla, hogy valóban különleges az Isten, akit ezek a férfiak szolgáltak.

Tegyük fel, hogy a fiatalok nem szabadulnak meg a tűzből – amire valóban számítottak is (Dán 3:18). A király parancsának megtagadásával miért cselekedtek mégis helyesen, noha tudták, hogy elevenen megégethetik őket? A hitük óriási bizonyossága ez a történet. A következményektől függetlenül kiálltak a hitükért.

Amikor a végidőben az imádat kérdése kerül előtérbe, hogyan lehetünk biztosak abban, hogy mi is olyan hűségesen kiállunk majd, mint ez a három héber fiatal? Amennyiben ma a „kevesen” nem vagyunk hűségesek, mégis miből gondoljuk, hogy a végső krízis hatalmas nyomása alatt azok leszünk?

A POGÁNYOK MEGTÉRÉSE

Dániel 3. fejezete végén Nabukodonozor elismerte az igaz Isten létezését és hatalmát. Ám Isten és hatalmának ismerete nem ugyanaz, mint az újjászületés élménye, ami Jézus szerint elengedhetetlen az üdvösséghez (lásd Jn 3:7). Hiszen a Dán 4:27 versében előttünk álló ember egyáltalán nem tűnt megtértnek.

Mi volt a baj a királlyal Dán 4:27 értelmében? Lásd még Dán 5:23; Jn 15:5; ApCsel 17:28!

A fejezet végére Nabukodonozor már megtanulta, sajnos a nehezebb úton, hogy egyedül Istené az igazi hatalom, nála nélkül az ember semmi.

„Az egykor büszke király Isten alázasos gyermekévé, a zsarnoki, fennhéjázó uralkodó bölcs és könyörületes királlyá lett. Aki valamikor dacolt a menny Istenével és káromolta Őt, most elismerte a magasságos Isten hatalmát; buzgón igyekezett alattvalóiban Jahve iránt tiszteletet ébreszteni és boldogságukat elősegíteni. A királyok Királya és uraknak Ura dorgálása nyomán Nabukodonozor végre megtanulta a leckét, amelyet minden uralkodónak meg kell tanulnia – hogy az igazi nagyság tulajdonképpen az igazi jóság. Elismerte Jahvét élő Istenként. Így szólt: *»Én, Nabukodonozor, dicsérem, magasztalom és dicsőítem a mennyei királyt: mert minden cselekedete igazság, és az ő utai ítélet, és azokat, akik kevélységben járnak, megalázzhatja«*” (Ellen G. White: *Próféták és királyok*. Budapest, 1981, H. N. Adventista Egyház, 323. o.).

Mi az az igazság Dán 4:32 versében, amit Nabukodonozor szintén kijelentett Istenről?

Dániel 4. fejezete végén a pogány király elismeri a „héber Istenének” hatalmát, uralmát és erejét. Bizonyos értelemben ez az eset előhírnöke volt annak, ami az őskeresztény egyházban történt, amikor is a zsidók bizonygatótele és Isten hatalma által a pogányok megtudták az igazságot az Úrról és elkezdték hirdetni a világnak.

A végidei eseményekkel kapcsolatban általában a halálos ítéletre, az imádat kérdésére és az üldözésre gondolunk. Viszont mi az Jn 3:7 versében, ami Jézus szerint minden másnál jobban felkészíti az embereket az utolsó időre?

DÁNIEL HŰSÉGE

Olvassuk el Dániel 6. fejezetét, majd feleljünk az alábbi kérdésekre!

1. Mit tudhatunk meg Dán 6:4-5 verseiből Dániel jelleméről? Mi a tanulság ebből? Ezek szerint hogyan kell élnünk, milyennek lássanak bennünket az emberek?

---

2. Milyen párhuzamokat találunk ebben a fejezetben, amelyek *A jelenések könyvében* bemutatott végső eseményekhez köthetők? Lásd még Jel 13:4, 8, 11-17!

---

3. Képzeljük magunkat Dániel helyébe ebben a történetben! Mivel magyarázhatnánk vagy indokolhatnánk, ha nem folytatnánk az imádkozást? Vagyis mivel magyarázhatta volna Dániel, hogy eltért korábbi szokásától, mert el akarta kerülni az oroszlánok vermét?

---

4. Vajon miért imádkozott Dániel továbbra is úgy, mint azelőtt, még ha ezt nem is kellett mindenképpen megtennie?

---

5. Mit mondott Dárius király (Dán 6:16), még mielőtt Dánielt az oroszlánok vermébe vetették, ami mutatja, hogy már volt némi fogalma Dániel Istenének a hatalmáról? Ezek szerint milyen bizonyosságot tett előtte Dániel az Istenről, akit imádozott és szolgált?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

„A Dániel által feljegyzett próféciák most a világtörténelem alkonyán különös figyelmünket igénylik, mivel korunkról szólnak. Kapcsoljuk össze velük az utolsó újtestamentumi könyv tanításait! Sátán sok emberrel elhitheti, hogy Dániel és a látnok János írásainak profetikus részeit nem lehet megérteni. Pedig az ígért világosan kifejezi, hogy különleges áldások kísérik e próféciák tanulmányozását. »...de az okosok megértik« (Dán 12:10) – mondta Isten Dániel látomásairól. Az utolsó napokban lepattan róluk a pecsét. Krisztus szolgájának, Jánosnak adott kinyilatkoztatásokról pedig, melyek Isten népét századokon át vezették, így hangzik az ígért: »*Boldog, aki felolvassa, és boldogok, akik hallgatják ezeket a prófétai ígért, és megtartják azt, ami meg van írva bennük*« (Jel 1:3, RÜF)» (Ellen G. White: *Próféták és királyok*. Budapest, 1995, Advent Kiadó, 339-340. o.).

Hajlamosak vagyunk *Dániel próféta könyve* kapcsán a nemzetek felemelkedésére és hanyatlására, az ítéletre (Dán 7:22, 26; 8:14), valamint a megpróbáltatás idején Isten népének végső szabadulására (Dán 12:1) gondolni, de amint a héten láttuk, ez a könyv arra is példát ad, hogy mit jelent egyénileg felkészülni a nehézségekre és az üldözésre, bármikor következzenek be. Ilyen értelemben ezek a történetek az utolsó időkben különösen fontos üzenetet közvetítenek. Hiszen tudnunk kell „a fenevad bélyegéről”, „a nyomorúságos időről” és a bekövetkező üldöztetésről, de ha nincs kellő tapasztalatunk Istennel, ismereteink csupán kárhozthatni fognak. Leginkább újjászületésre van szükségünk, amit Dániel meg a társai és Nabukodonozor is átéltek!

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

1. Olvassuk el Dán 9:3-19 szakaszában Dániel imáját! Hogyan mutatja ez is, hogy ő megértette a kegyelem szerepét, azt, hogy Isten kegyelméből szeret és üdvözít, nem pedig saját érdemeink vagy jószágunk miatt? Miért olyan fontos nemcsak tisztában lenni ezzel az igazsággal, hanem tapasztalni is?
2. A csoportban beszéljük meg, milyen megpróbáltatás várt a három héber fiatalra (Dániel 3. fejezet) és Dánielre (Dániel 6. fejezet), amikor a politikai hatalom fenyegetése ellenére ki kellett állniuk vallási gyakorlatuk mellett! Milyen hasonlóságokat találunk a két beszámolóban? Mi a különbség? Hűségünkkel hogyan tehetünk jó bizonyosságot? Mit tanulhatunk erről mindkét történetből?
3. Mit jelent újjászületni? Miért mondta Jézus, hogy „*Szükség néktek újonnan születetek*” (Jn 3:7)?

BALÁSSY LÁSZLÓ:

ISTEN

Egyszer tudnék csak Róla énekelni,
úgy, mint szeretnék! De csak dadogás
marad a szavam, szürke és esetlen
és gyermekes. Csak ennyi. Semmi más.

Egyszer tudnám elmondani, mit érzek,
mikor lelkemhez ér a Végtelen,
s csak állok, s tudom: minden oly kevés,
olyan szegényes, oly igénytelen.

Tudom, hogy néz és tudom, hogy szeret,
tudom, hogy vár és a lelkembe lát,
és minden szónál kedvesebb előtte,
ha megtalálja bennem önmagát.